

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE UYGULANAN İLKOKUL UZAKTAN EĞİTİM PROGRAMI (EBA TV) İLE İLGİLİ VELİ GÖRÜŞLERİ

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Çiğdem İNCİ KUZU¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, Fen Fakültesi, Matematik Bölümü, cigdemkuzu@karabuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0143-2473.

Geliş Tarihi: 15.04.2020 Kabul Tarihi: 14.09.2020 DOI: 10.37669/milliegitim.720556

Öz: Bu çalışmada, Covid-19 pandemi sürecinde bir süreliğine Türkiye’de aktif olarak uygulamaya geçirilen EBA TV ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) vasıtasıyla verilen evde uzaktan eğitim kapsamında ilkokul öğrenci velilerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Anket, 2019-2020 eğitim-öğretim yılının bahar yarısında Karadeniz bölgesinin bir ilinde, çocukları devlet ilkokullarında öğrenimine devam etmekte olan 257 veliye uygulanmıştır. Velilerin konu ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlı betimsel tarama yönteminden faydalanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından oluşturulan 30 tek yanıtlı çoktan seçmeli ve iki açık uçlu sorudan oluşan çevrimiçi bir web anket kullanılmıştır. Elde edilen nicel veriler betimsel istatistik ile nitel veriler ise içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Toplanan verilerin analiz sonuçlarına göre; katılımcıların yarısına yakınının üniversite mezunu oldukları belirlenmiştir. Web ankete katılan veliler büyük oranda evde uzaktan eğitimin bu süreçteki en iyi çözüm olduğunu, derslerin içeriğini, süresini ve hızını uygun bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcı veliler derslerin verimli geçtiğini ve çocuklarının aktif dinleyici olduklarını ifade etmişlerdir. Veliler, çocuklarının endişe içinde olduklarını fakat sınıf öğretmenleriyle iletişim halinde olduklarını gerektiğinde de öğretmenlerinden yardım alabildiklerini belirtmişlerdir. Veliler bir günde iki dersin az olduğunu, ders esnasında çocukların çevresel faktörler sebebiyle dikkatlerinin dağıldığını, ödev verilmediği için derslerin tekrar edilmediğini, dersleri TV’den izleyebildiklerini fakat telefondan bağlantı sorunu yaşadıklarını vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 pandemisi, EBA’ya ilişkin veli görüşleri, EBA, uzaktan eğitim

THE VIEWS OF THE PARENTS ON PRIMARY SCHOOL DISTANCE EDUCATION PROGRAM (EBA TV) IMPLEMENTED DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Abstract:

In this study, it is aimed to determine the views of the parents of primary school students on the application of distance education at home through EBA TV and Education Information Network (EBA) which has started to be implemented actively for a short while in Turkey during the Covid-19 pandemic. The questionnaire was applied to 257 parents of the students studying in a primary school in a province of the Black Sea region in the spring semester of the 2019-2020 academic year. The descriptive scanning method was used to determine the views of the parents on the subject. An online web questionnaire consisting of 35 single-answer multiple choice and two open-ended questions developed by the researcher was used as the data collection tool in the study. The obtained quantitative data were evaluated by descriptive statistics and qualitative data through content analysis. According to the analysis results of the data collected, nearly half of the participants were determined to be university graduates. Parents who participated in the web questionnaire mostly stated that distance learning at home was the best solution in this process and they found the content, duration and pace of the lessons appropriate. The participants stated that the lessons were efficient and that their children were active listeners. Parents stated that their children were worried but that they could get help from their classroom teachers when necessary, and they were in contact with their teachers. The parents emphasized that two classes a day are not adequate, children are distracted due to environmental factors during the lessons, lessons are not re-studied because homework is not assigned, they can watch the lessons on TV, but they have connection problems over the phone.

Key Words: Covid-19 pandemic, parents' views on EBA, EBA, parent, distance education.

Giriş

Milletler tarih boyunca eğitim sistemleri açısından çok farklı strateji geliştirmiş, farklı teknikler ve yöntemler kullanmışlar, bilimsel ve teknolojik gelişmelerle birlikte farklılaşan gereksinimler doğrultusunda yeni öğrenme ortamlarının ortaya çıkması kaçınılmaz bir hal almıştır (Yıldız, 2006, s. 302). Devletlerin buldukları dönemin ge-

reksinimlerini karşılamak için eğitim veren kuruluşlarını güncellemeleri büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda güncel eğitim yöntem ve metotları için teknoloji politikaları geliştirmeleri gereksinimi ortaya çıkmıştır (Tekin ve Polat, 2014, s 1254). Çağın gereksinimlerini karşılamak üzere Ülkemizde de eğitim alanında teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmak amacıyla bir dizi projeler hazırlanarak kişilerin aktif kullanımına açılmaktadır (Tutar, 2015, 1).

Eğitim süreci devletin tüm vatandaşlarına eşit olarak sunduğu bir hizmet olduğu için kesintisiz devam etmesi gereken önemli bir süreçtir. Özellikle zorunlu eğitimde, eğitim kurumlarının açılmayacağı yerlere veya bireylerin eğitim kurumuna gidemeyeceği zamanlarda taşınabilir eğitim, yatılı okul veya uzaktan eğitim gibi farklı yöntemler kullanılabilir. Bu yöntemlerden en kolay uzaktan eğitim modelidir (Kahraman, 2020, 45).

Geçmiş 19.yy'lara dayanan uzaktan eğitimin, günümüzdeki anlamda oluşumu 1920'li yıllara dayanmaktadır. Yaşadığımız dönemde hızla gelişen teknolojiyle birlikte, gelişen bu teknolojinin öğrenme ortamlarına entegrasyonu için önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bunun başarılabilmesi eğitim sisteminin bütün bileşenlerinin koordinasyon içerisinde süreçte yer almaları önem arz etmektedir (Çakıroğlu, 2013, 414). Uzaktan eğitim, eğitimdeki mesafeleri, sınırları, eşitsizlikleri ortadan kaldırmıştır. Başka şekilde ifade etmek gerekirse uzaktan eğitimle isteyen herkese, herhangi bir zamanda, istediği yerde ve yaşta, her durumda, kendi ortamında öğrenme olanağına sahip olmaktadır. Mesafeler, zaman sorunu, yaş, ekonomik durumlar, fiziksel engellilik, salgın hastalık süreçleri vb. gibi durumlar uzaktan eğitimi, hayat boyu eğitim-öğrenmeyi devamlı güncel tutmaktadır. Deprem, sel, yangın gibi doğal afetler, yoğun kar, yağmur veya fırtına gibi kötü hava koşulları ve terör olayları kısa bir süre eğitimin durmasına neden olabileceği için yaşanan bu krizlerde eğitim sürecinin aksamaması amacıyla önemli tedbirler alınarak hızla çözüm üretilir. Hastalıklar veya salgınlar gibi öğrencilerin sağlığını etkileyebilecek durumlarda ise okullar içinde tedbirler alınarak eğitime ara verilmeden eğitimin devamı sağlanmaktadır. Eğitimin aksadığı veya yetersiz kaldığı durumlarda özellikle Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) uzaktan eğitim sistemi Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aktif olarak kullanır (Kahraman, 2020, 45-46).

2020 yılı bahar dönemi içerisinde yaşanan Covid-19 salgını ülkemizde yaşanan en yaygın salgın olmuştur. Mart ayı ortasında ülkedeki tüm eğitim kurumlarında eğitimin birden durdurulmasına neden olan salgın, sadece ülkemizde etkili olmamış, dünyadaki 7 kıtada ve 188 ülkede de görülmüş ve tarihe geçmiştir. Çin'de ortaya çıkan ve tüm dünyaya hızla yayılan yeni tip Corona virüse karşı ülkemizde her alanda olduğu gibi eğitim alanında da gerekli önlemler alınmıştır. Alınan önlemlerin başında ilk ve orta dereceli tüm okullarda eğitimlere zorunlu bir ara verilerek haftalık ders programları yeniden yapılandırılmıştır. Bu yapılandırılma sonunda eğitime bir süreliğine evde uzaktan eğitim şeklinde devam edilmesi kararı verilmiştir. Evde uzaktan eğitim

hem bilişim ağı vasıtasıyla internet üzerinden hem de TRT ekranlarından gerekli telafi eğitimi ve desteğiyle sunulmuştur (Özer, 2020, 1125-1126) .

Ülkemizde Eğitim Bakanlığı'na geliştirilen Fatih Projesi çerçevesinde online eğitim platformu olarak ortaya konan EBA (Eğitim Bilişim Ağı), internet vasıtasıyla bütün ders içeriklerini öğrencilerin kullanımına sunmaktadır (Kurtdede Fidan vd., 2016, 627) Bakanlık FATİH Projesi kapsamında, verilen eğitimin kalıcılığını, kalitesini ve seviyesini yükseltecek çalışmalar yapılmakta ve eğitim sisteminin bileşenleri olan öğretmen, öğrenci ve velilerin kullanımına sunulmaktadır. EBA, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından kişilerin kullanması için ücret talep etmeden kullanıma açılmış bir çevrimiçi sosyal eğitim platformu (Eğitim Bilişim Ağı, 2016) olarak tanımlanmıştır. Çevrimiçi kullanılabilen EBA çok geniş içerikli bir sosyal eğitim projesi olup öğrenci, öğretmen ve velilerin giriş yapılabilirdiği bir sistemdir. İçeriğinde çokça eğitim hizmeti barındıran EBA, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri tarafından büyük ölçüde kullanılmaktadır. EBA 2012 senesinde eğitim dünyasına girmiş olup, değişen dünyanın ihtiyaçlarına göre yenilenmiş ve dünyanın en büyük içerik hizmeti haline gelmiştir (Aktay ve Keskin, 2016, 28). Birçok öğrenenin tercih ettiği uzaktan eğitimde ortaöğretim ve yükseköğretim gibi her kademedeki eğitim almak mümkündür (Enfiyeci, Büyükalan Filiz, 2019, s. 21).

Corona virüsün Türkiye'de de ortaya çıkması nedeniyle eğitime bir hafta ara verilmiş, sonrasında ise bir süre uzaktan eğitime geçilmesine karar verilmiştir. Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye'de aktif olarak uygulamaya geçirilen EBA çevrimiçi sosyal eğitim platformu üzerinden ilkökul, ortaokul ve lise öğrencileri için dersler verilmeye başlanmıştır. Online kayıt işlemi sonrasında ders videoları, konu anlatımları ve diğer modülleriyle öğrencilere hizmet vermekte olan EBA uzaktan eğitim sistemine internet adresleri üzerinden ve TRT kanalları aracılığıyla ulaşılabilir.

Yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitim sürecinde de okul- aile iş birliği çocuklarımızın eğitim sürecinde büyük önem arz etmektedir. Baltaş'a göre (2001, 161) öğrencilerin başarısını yükseltmek için okul-aile iş birliğinden önce, aileler ile çocukların iş birliği yapması gerekmektedir. Veliler, çocuklarının okul başarısına katkı sağlayabilmek, daha iyi bir eğitim-öğretim ortamı ile onların hayata daha donanımlı olarak hazırlanmalarını sağlamak adına ilk olarak çocuklarını iyi tanımak zorundadırlar. Çocuğunu tanımayan, olumlu ve olumsuz durumları ile ilgili bilgi sahibi olmayan, çocuğunun içinde olduğu yaş grubundaki diğer çocuklardan habersiz velilerin, okul-aile iş birliğini noktasında yeterince destek sağlayabilme ihtimalleri düşüktür. Verimli bir okul-aile ilişkisinin olabilmesi, veli ve öğretmen arasında öğrenciyle ilgili sağlıklı bilgi alışverişinin sağlanması ile mümkün olacaktır, velilerin çocuklarını tanımalarının, davranışları hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmalarının ne kadar önemli daha iyi anlaşılacaktır. Ailenin okulla ilişkileri; okulla iş birliği yapması, okul süreçlerine katılması ve okula desteği, her ülkede üzerinde önemle durulan konulardan biridir (Şişman, 2013, 186).

Bu bağlamda pandemi sürecinde öğrenimlerine evde uzaktan eğitim ile devam eden öğrencilerin TV ders programları ve EBA bağlamında uzaktan eğitim yönetimine ilişkin durumlarını belirlemek, EBA'nın olası kullanım düzeylerini araştırmak ve EBA hakkında görüşleri değişkenler açısından inceleyerek EBA'nın öğretime sağladığı katkıları ortaya koyabilmek adına ilkokulda öğrenimini sürdürmekte olan öğrenci velilerinin evde uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri alınıp değerlendirilmiştir.

Bu ana amaca bağlı kalarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğrencilerin Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim dersine başlamadan önceki durumları ne düzeydedir?
2. Öğrencilerin Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim dersi esnasındaki durumları ne düzeydedir?
3. Öğrencilerin Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim ders dışı etkinlik durumları ne düzeydedir?
4. Öğrencilerin Covid-19 pandemi sürecindeki psikolojik durumları ne düzeydedir?
5. Velilerin Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili olumlu görüşleri nelerdir?
6. Velilerin Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz görüşleri nelerdir?

Ortaya çıkan sonuçlar ışığında değerlendirme yaparak öğrenci ve velilerin beklentilerini ortaya koyarak uzaktan eğitim-öğretim ortamlarını daha etkili kullanabilmeleri için öneriler geliştirmek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Covid-19 pandemi sürecinde bir süreliğine Türkiye'de aktif olarak uygulamaya geçirilen EBA TV ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) vasıtasıyla verilen evde uzaktan eğitim kapsamında ilkokul öğrenci velilerinin görüşlerinin belirlenmesi amacı ile gerçekleştirilen çalışmada, bir tarama modeli örneği olan betimsel tarama modelinden faydalanılmıştır. Betimsel tarama, büyük gruplar üzerinde gerçekleştirilen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili görüşlerinin, tutumlarının belirlendiği, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2012:59). Yapılan çalışmada nicel veriler online anket ile elde edilmiş ve değerlendirilmesinde betimsel istatistik kullanılmıştır. Katılımcılar tarafından açık uçlu sorulara verilen cevaplar içerik analizi yöntemiyle, çözümlenerek sonuçlar raporlaştırılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubumuzu 2019-2020 eğitim-öğretim yılının bahar yarıyılında Karadeniz bölgesinin bir ilinde, devlet ilkokulunda öğrenim görmekte olan ve 257 gönüllü öğrenci velisi oluşturmaktadır. Veliler 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin velilerinden olma şartı aranmıştır. Çalışmaya katılan öğrenci velilerinden her birine verilen katılımcı numarasıyla araştırma etiği çerçevesinde V1, V2, V3, V4, 55, ... , V257 şeklinde kodlanmıştır.

Katılımcılara Ait Demografik Özellikleri

Bu kısımda araştırmaya dahil olan veliler ile ilgili demografik bilgiler sunulmuştur. Bununla ilgili olarak çalışmaya katılan velilerin öğrencilere yakınlık dereceleri Tablo 1.'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı velilerin öğrenciye yakınlık derecesi göre dağılımları

Yakınlık Derecesi	N	%
Anne	156	60,7
Baba	57	22,17
Abi/Abla	34	13,22
Dede/Anneanne/Babaanne	7	2,72
Diğer	3	1,16
Toplam	257	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin büyük çoğunluğunun anne olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin eğitim durumları Tablo 2.'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların eğitim durumlarına göre dağılımları

Yakınlık Derecesi	N	%
İlkokul	53	20,7
Ortaokul	35	13,7
Lise	44	17,1
Üniversite	125	48,6
Toplam	257	100

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin büyük çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Velilerin %20'lik bir kısmı ise ilköğretim mezunudur.

Çalışmaya katılan aileler de evde ilk ve orta dereceli okula giden öğrenci durumları Tablo 3.'de sunulmuştur. Tablo 3. incelendiğinde, araştırmaya katılan ailelerin büyük çoğunluğunda evde tek çocuğun ilk ve ortaokul dereceli okula gittiği belirlenmiştir. Tek çocuğu az bir farkla iki çocuğun takip etmekte olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Çalışmaya katılan ailelerde evde ilk ve orta dereceli okula giden öğrenci sayıları ve yüzdeleri değerleri

Aile sayısı	N	%
1 öğrenci	125	48,6
2 öğrenci	105	40,9
3.öğrenci	22	8,6
4.öğrenci	3	1,16
5 ve üstü öğrenci	2	0,78
Toplam	257	100

Veri toplama araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen 30 tek yanıtlı çoktan seçmeli soru ve çalışmanın nitel boyutundaki hedefleri kapsamında katılımcıların görüşlerinin belirleneceği iki açık uçlu sorudan ibaret çevrimiçi bir online anket kullanılmıştır. Bu çalışmada, kullanılan anket, Covid-19 pandemi sürecindeki sosyal mesafeden ötürü online anket olarak planlanmıştır. Anket "Uzaktan Eğitim Veli Çevrimiçi Anketi" (UZEVCA) olarak isimlendirilmiştir. Kullanılan online anket az bir bütçe ile büyük bir kitleden hızlı dönüt alma ve veri girişi ve işlenmesindeki hatayı düşürmek gibi avantajlar sunmaktadır (Fraenkel vd., 2012, s. 396-397).

UZEVCA'nın bulunduğu web sayfasının adresleri araştırmacı tarafından 300 öğrenci velisine web ortamından iletilmiştir. Yine araştırmacı web ortamında ulaştığı velilere UZEVCA'nın doldurması konusunda bilgilendirme yapmıştır. UZEVCA'da katılımcılardan, gönüllülüğü kabul etmelerini, eğitim durumlarını ve öğrenciye yakınlık derecelerini yazmaları zorunlu tutulmuştur. Bu alanların boş bırakıldığı hallerde, "Kaydet" butonuna basılsa dahi sisteme veri olarak kaydı yapılmamıştır. Çevrimiçi anketten 257 geri dönüt alınmıştır. UZEVCA yaklaşık bir hafta süre ile katılımcılara açık tutulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, 30 tek yanıtlı çoktan seçmeli soru ve üç açık uçlu sorudan oluşan çevrimiçi web anket araştırmanın problemine cevap bulabilmek amacıyla 12 ilköğretim matematik öğretmeni görüşü alınarak hazır-

lanmıştır. Anket uygulanmadan önce 10 veli ile pilot uygulaması yapılmış ve gerekli değişiklikler yapılmıştır. Sorular uygulanmadan önce matematik eğitimi alanında doktora yapmış iki uzman görüşüne sunulmuş ve görüşme için gerekli değişiklikler yapılmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda soruların kapsam geçerliliği açısından öğrencilere 2 adet açık uçlu soru yönlendirilmiştir. 12 öğretmenin vermiş oldukları görüşlerin kapsam geçerlik oranları ve Kapsam geçerlik İndeksleri, Lawshe (1975) tekniği ile hesaplanmıştır. Lawshe tekniğinde ölçülmek istenilen özellik birden fazla boyutta toplanmış ise her bir boyut için kapsam geçerliliği indeksi (KGİ) elde edilmiştir (Yurduğül 2005). Tablo 4'te UZEVCA'nın madde kapsam geçerlilik oranları sunulmuştur.

Tablo 4. UZEVCA'nın maddelerinin kapsam geçerlilik oranları

Uzman sayısı	12
Kapsam geçerlilik ölçütü	0,59 (=0,05)
Katılımcılara ait demografik özelliklerle ilgili maddeler için KGİ	1
Öğrencilerin derse başlamadan önceki durumları ile ilgili maddeler (madde 4, 5, 6 ve 7) için KGİ	1
Öğrencilerin ders esnasındaki durumlarına ilişkin maddeler (madde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16) için KGİ	0,74
Öğrencilerin ders dışındaki etkinlik durumlarına ilişkin maddeler (madde 17, 18, 19 ve 20) için KGİ	0,87
Öğrencilerin Covid-19 pandemisi sürecindeki psikolojik durumlarına ilişkin maddeler (madde 21 ve 22) için KGİ	0,92
Velilerin Covid-19 pandemisi sürecindeki uzaktan eğitimle ilgili düşüncelerine yönelik maddeler (madde 23,24,25,26,27,28,29,30) için KGİ	0,93
Velilerin EBA TV ile ilgili olumlu görüşlerine ilişkin madde için KGİ	1
Velilerin EBA TV ile ilgili olumsuz görüşlerine ilişkin madde için KGİ	1

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen nicel veriler betimsel istatistik yöntemiyle değerlendirilmiştir. Verilerin özetlenmesinde ve araştırma sonucu elde edilen sonuçların yorumlanmasında betimsel istatistik kullanımı en iyi yöntemlerden biridir. Katılımcılar tarafından açık uçlu sorulara verilen cevaplar içerik analizi yöntemiyle, çözümlenerek sonuçlar raporlaştırılmıştır. İçerik analizi, birbiri ile benzer özellik gösteren verileri belli başlı kavramlar ve temalar kapsamında sentezleyerek okuyucu tarafından anlaşılabilir şekilde düzenleyip yorumlamaya olanak sağlayan bir analiz yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2012, 259). Bu doğrultuda katılımcılardan elde edilen veriler benzerlikleri ve farklılıkları not alınarak matematik eğitimi alanında doktora yapmış bağımsız iki uzman araştırmacı tarafından kodlanmıştır. İçerik analizi bir konu bağlamındaki ön-

yargıları, temaları, kalıpları belirlemek için ilgili materyalin dikkatlice, sistematik ve ayrıntılı bir şekilde incelenerek yorum yapılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 227). Online anket formları dikkatli bir şekilde analiz edilerek katılımcıların yoğun olarak üzerinde durdukları kavramlar ve önem arz eden temalar ortaya konmuştur.

Dış geçerlilik için elde edilen veriler katılımcıların ankete ve görüşmelere verdikleri yanıtlardan direkt alıntılar yapılarak ifade edildi. Veri toplama araçlarından elde edilen sonuçlar her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş olup uyum yüzdeleri hesaplanır (Miles ve Huberman, 1994). Yapılan çalışmada ana tema için uyum yüzdesi %94 şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca farklı kodlanan temalar, araştırmacıların ortak görüşü ile değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırma bulgularına göre velilerin evde uzaktan eğitim sürecindeki çocuklarıyla ilgili görüşleri 5 tema, EBA uzaktan eğitim sistemiyle ilgili görüşleri ise 1 tema başlığı altında analiz edilmiştir. Elde edilen veriler bu tema ve kodlara göre incelenmiştir. Veli görüşlerinden elde edilen tema ve kodlara ilişkin veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Öğrencilerin Derse Başlamadan Önceki Durumlarına İlişkin Bulgular

Veli görüşlerine göre ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitim derslerine başlamadan önceki durumları Tablo 5.'te verilmiştir. Tablo 5. incelendiğinde, öğrencilerin % 66,1'inin dersi TV'den izlemeye istekli oldukları, %57'sinin ders saatini heyecanla bekledikleri, %52,7'sinin derse başlamadan önce hazırlık yaptığı ve %79.6'sının tam vaktinde ders başında oldukları görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin derse başlamadan önceki frekans ve yüzdeler durumları ile ilgili yüzdeler

Sorular (Çocuğunuz)	Evet (%)	Hayır(%)
TV'den ders izlemeye istekli mi?	66,1	33,9
Ders saatlerini heyecanla bekliyor mu?	57	43
Ders başlamadan önce hazırlık yapıyor mu?	52,5	47,5
Tam vaktinde ders başında olabiliyor mu?	79,6	20,4

Öğrencilerin Ders Esnasındaki Durumlarına İlişkin Bulgular

Veli görüşlerine göre ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitim derslerindeki durumları Tablo 6'da sunulmuştur. Tablo 6 incelendiğinde, öğrencilerin %60,5'inin dersleri masa başında izlediği, %48,2'sinin dersi bir büyüğüyle birlikte takip ettiği,%71,2 gibi büyük bir kısmının derslerde aktif öğrenci oldukları, %62,3 ' ünün ders esnasında dış etmenlerden etkilendiği, öğrencilerin 65,8'inin ders sonuna kadar dikkatleri dağılmadan dersi izleyebildikleri, %55,6'sının ders başında sıkılmadığı, %52,1'inin derste not

tuttuğu, %69,3'ünün ders esnasında sorularının olduğu ve %59,5'inin ders esnasında atıştırmak istediği belirlenmiştir.

Veli görüşlerine göre ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitim ders esnasındaki durumları Tablo 6.'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin ders esnasındaki durumları ile ilgili frekans ve yüzdeler

Sorular (Çocuğunuz)	Evet (%)	Hayır (%)
Dersi masa/sandalyede mi izliyor?	60,5	39,5
Dersi bir büyüğü ile mi izliyor?	48,2	51,8
Derste aktif (sorulara cevap veren, soruları çözen, tekrar eden) dinleyici mi?	71,2	28,8
Ders sonuna kadar dikkati dağılmadan durabiliyor mu?	65,8	34,2
Ders esnasında dış etmenlerden etkileniyor mu?	62,3	37,7
Ders başında sıkılıyor mu?	44,4	55,6
Ders esnasında atıştırmak istiyor mu?	59,5	40,5
Ders esnasında not tutuyor mu?	52,1	47,9
Ders esnasında soruları oluyor mu?	69,3	30,7

Öğrencilerin Ders dışındaki Durumlarına İlişkin Bulgular

Veli görüşlerine göre ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitim dersleri dışındaki durumları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin ders dışındaki durumları ile ilgili frekans ve yüzdeler

Sorular (Çocuğunuz)	Evet (%)	Hayır(%)
Dersten sonra tekrar yapıyor mu?	60,5	39,5
Öğrendiklerini size anlatıyor mu?	48,2	51,8
Ders dışında kitap okuyor mu?	71,2	28,8

Tablo 7 incelendiğinde, ilkökul öğrencilerinin %60,5'inin uzaktan eğitim derslerinden sonra dersleri tekrar ettiği, %48,2'sinin öğrendiklerini velisine anlattığı, %71,2 gibi büyük bölümünün ders dışında kitap okuduğu tespit edilmiştir.

Veli görüşlerine göre ilkökul öğrencilerinin Covid-19 sürecinde evde geçirdikleri zaman içerisindeki kitap okuma durumlarındaki değişikliklerle ilgili durumları Tablo 8'de sunulmuştur. Tablo 8 incelendiğinde, evde uzaktan eğitimine devam eden ilkökul öğrencilerin %38,5'inin okuduğu kitap sayısının arttığı, %46,3'ünün okuduğu kitap sayısının azaldığı ve %15,2'sinin kitap okuma alışkanlığında herhangi bir değişiklik olmadığını belirlemiştir.

Tablo 8. Bu süreçte çocukların kitap okuma durumuyla ilgili yüzdeler

Soru	Arttı	Azaldı	Değişmedi
Bu süreçte çocuğunuzun kitap okuma alışkanlığı nasıl değişti?	38,5	46,3	15,2

Öğrencilerin Covid-19 Pandemi Sürecindeki Psikolojik Durumlarına İlişkin Bulgular

Veli görüşlerine göre evde uzaktan eğitimlerine devam eden çocuklarının Covid-19 sürecindeki psikolojik durumlarına Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Covid-19 sürecindeki psikolojik durumu ile ilgili frekans ve yüzdeler

Soru	Evet (%)	f	Hayır(%)	f
Bu süreç çocuğunuzu olumsuz olarak etkiledi mi?	66,5	170	33,5	87

Tablo 9 incelendiğinde, evde uzaktan eğitimine devam eden ilkökul öğrencilerinden %66,5'i Covid-19 sürecinden olumsuz olarak etkilenmişlerdir.

Tablo 10. Süreçten olumsuz etkilenen çocuklarda görülen belirtilerin yüzde ve frekansları

Belirtiler	f	%
Endişe	152	89,4
Huzursuzluk	44	25,9
Aşırı yapışma	17	10
Kâbus görme	13	7,7
Konsantrasyon bozuklukları	35	20,6
Yapması gerekenleri yapmama	22	13
Durgunluk	12	7,05

Veli görüşlerine göre Covid-19 sürecinden olumsuz etkilenen çocuklarda görülen belirtiler Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10 incelendiğinde, Covid-19 sürecinden olumsuz etkilenen çocukların en çok hissettikleri duygunun %89,4 ile endişe olduğu, %25,9 ile huzursuzluk, %20,6'lık bir yüzde ile konsantrasyon bozuklukları, %13 ile yapması gerekenleri yapmama, %10'luk yüzde ile çocukların anne-babalarına aşırı yapışma gösterdikleri, çocukların %7,7'sinin kabus gördüğü, %7,05'inin ise durgunlaştığı belirlenmiştir.

Velilerin Covid-19 Pandemi Sürecinde Uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerine İlişkin Bulgular

Velilerin Covid-19 sürecinde uygulanan uzaktan eğitim EBA TV ile ilgili görüşleri Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Velilerin Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim ile ilgili görüş yüzdeleri

Sorular	Evet (%)	Hayır(%)
Ders süreleri uygun mu?	61.2	38.8
Ders içeriği çocuğunuza uygun mu?	82.1	17.9
Ders hızı uygun mu?	69.8	30.2
Sınıf öğretmeninizden yardım alıyor musunuz?	83.7	16.3
TV dersleri ile beraber internet içeriklerinden faydalaniyor musunuz?	70.4	29.6
Uzaktan eğitim dersleri sizce verimli mi?	75.8	24.2
Bakanlığın çocuklar için başlattığı pedagojik yardımdan haberdar mısınız?	66	34

Tablo 11 incelendiğinde, velilerin %61,2’sinin (EBA) TV’ nin ders süresini %82,1’inin ders içeriklerini ve %69,8’ininde ders anlatım hızını çocukları için uygun buldukları belirlenmiştir. Velilerin %83,7’sinin sınıf öğretmenleri ile iletişimde olduklarını ve gerektiğinde yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Velilerin %70,4’ünün TV dersleri ile beraber internet içeriklerinden faydalandıkları belirlenirken, velilerin büyük bir kısmının %75,8’ lik bir oran ile bu süreçte uzaktan eğitim derslerinin verimli olduğunu düşündüğü belirlenmiştir. Velilerin %34’ünün bakanlığın çocuklar için başlattığı pedagojik yardımdan haberdar olmadığı görülmüştür.

Velilerin Covid-19 sürecinde uygulanan uzaktan eğitim EBA TV ile ilgili olumlu görüşleri Tablo 12’de sunulmuştur. Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin yarısı bu süreçte öğrencilerin derslerden geri kalmadığını belirtmişlerdir. %26,8’lik bir veli grubu ise TV’de ders anlatan öğretmenlerin anlatımlarını beğendiklerini ve %31,9’unun da çok kısa sürede Milli Eğitim Bakanlığının süreci iyi yönettiğini ifade etmişlerdir.

Velilerin EBA TV ile ilgili olumlu görüşlerine ait bulgular

Velilere açık uçlu soru olarak EBA TV ile ilgili olumlu görüşleri sorulmuş ve elde edilen verilerin analizi ayrıntılı şekilde yapılarak katılımcıların yoğun bir şekilde üzerinde durduğu kavramlar ile en belirgin temalara Tablo 12’de yer verilmiştir.

Tablo 12. Velilerin EBA TV ile ilgili olumlu görüş tema yüzde ve frekansları

Tema	f	%
Öğretmenlerin anlatımları güzel	69	26,8
Çocuklar derslerden geri kalmadılar	127	49,4
Kısa süre de süreç iyi yönetildi	82	31,9
Teneffüste etkinlik olması güzel	17	6,6
Seviyeye uygun	53	20,6
Dersleri tekrar izleyebilmeleri güzel	51	19,8
Giderek daha da oturuyor	14	5,4
Öğretmen desteğimizle daha iyi oluyor	35	13,6

Tablo 12’de tema halinde sunulan bazı veli görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

Velilerin %49,4’ü çocuklarının bu süreçte derslerden geri kalmadığı için memnun olduklarını belirtmişlerdir. Bu koda ilişkin bazı veli görüşleri;

“En azından derslerini takip etmiş oluyorlar tekrar yapmış ve okumayı unutmamış oluyorlar.”(V197)

“Çok hızlı ama işe yarar oldu dersleri tekrar da edebilmeleri de güzel.”(V61)

“EBA’ nın faydalı olduğunu düşünüyorum. Ekran başında eğitimin, şu süreçte yapılabilecek en iyi model olduğuna katılıyorum. Emek ve katkılara teşekkür ederiz.” (V90)

“Bu kadar kısa zamanda böyle bir sistemle bizim endişelerimizi giderdikleri için teşekkür ederiz”(V119)

“Virüs ten dolayı çocukların evde olması gayet güzel bir çalışma oldu. Teneffüslerde de etkinliklerin olması çok güzel” (V172)

“Surecin olabilecek en verimli şekilde ilerlemesini sağlıyor. Ders aralarının da boş geçmiyor olması çok güzel.” (V181)

“Çok iyi oldu çocuklarımız okuldan ve eğitimden kopmadılar milli eğitim bakanımıza ve hocalarımıza teşekkür ederiz.”(V193)

“İçerik ve eğitim açısından çok iyi bir uygulama, sürekli kendini geliştirmesi güzel eminim zaman geçtikçe düzeni oturacaktır.”(V200)

“İçeriğindeki videolar alıştırmalar çok yararlı ve güzel sorulardan oluşuyor. Son haftalarda daha iyi.”

“En güzel okul ortamında arkadaşlarıyla öğretmenleriyle etkileşerek kaynaşarak olması ancak bu uzaktan eğitim bu öngörülemeyen durum karşısında kısmen de olsa iyi bir çözümler.”(V203)

Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uygulanan İlkokul Uzaktan Eğitim Programı (Eba Tv) İle...

"Bu kadar az zamanda yapılabilen en iyisi yapılmış. Herkesin emeğine sağlık."(V205)

"Gayet güzel bir düzenleme oldu en azından dersler tekrarlanıyor boş vakit geçirmiyorlar teşekkürler eba ailesi."(V33)

" Bu süreç bundan daha iyi atlatılmazdı çok kısa surede harika hazırlanmış bir eğitim sistemi. Emeği gecen herkesi, başta milli eğitim bakanımız olmak üzere, kutluyorum."(V50) şeklindedir.

Velilerin %13,6'sı öğretmenlerinden destek aldıklarını belirtmiştir. Öğretmen desteğimizle daha iyi oluyor koduna ilişkin veli görüşleri;

"Her sıkıştığımızda öğretmenimizi arayabiliyoruz ödevde veriyorlar anlatım da gayet iyi kendimde bir eğitimci olarak bu süreçte başka çözüm düşünmüyorum, tabi ki eksikleri var ama bu kadar kısa süre de yapılabileceğin en iyisi oldu daha da iyi olacağına inanıyorum umarım süreç uzamaz daha fazla ." (V26)

"Kısa sürede, evde eğitim için hazırlanan uygun bir program. İlkokul seviyesinde çocuklar için evde destekleyecek birilerinin olması gerektiğini düşünüyorum. Öğretmenimiz konularla ilgili pekiştirici çalışmalar gönderiyor." (V1) şeklinde ifade edilmiştir.

Velilerin %26,8'i öğretmen anlatımlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin anlatımları güzel koduna ait birkaç veli ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

"Öğretmenlerimizin güzel ve anlaşılır bir şekilde anlatıyor."(V13)

"Hocalar çok iyi ders anlatıyor ders süreleri de sıkılmayacağı düzeyde eğlenceli aktiviteleri var."

"Teşekkür ederiz çok güzel bir hizmet çocuklar için ilgisiz evde boş boşuna kaldıkları düşüncesi olmadı kendilerinin tatilde olmadıklarının farkındalar her ne kadar okul ve öğretmen disiplini gibi olmasa da ama dersi anlatan öğretmenler konuları güzel anlatıyorlar benim oğlum hiç basından kalkmadan dinliyor dikkatle izliyor öğreniyor"(V171)

Velilerin %19,8'i derlerin tekrar edilebilir olmasından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Bu koda ilişkin veli ifadeleri şu şekildedir;

"Öğrenciler konuları tekrar izleyebiliyor olması anlamadıkları yeri tekrar edebiliyor olması ve eba içinde belirli saatlerde girip uygulamaları yapıyor olması olumlu."(V17)

"Teşekkür ederim başarılı buluyorum zor süreçte hızlı ve etkin bir eğitim"(V134)

"Tekrar yapılabiliyor güzel anlatılıyor"(V168)

"Çocuğun derse verecek düzenli bir zamanı oluşturması ve çocuğun ona özel bir kanal açıldığı düşüncesiyle kendini iyi hissettirdi istedikleri zaman dersi tekrar izliyorlar."(V43)

Velilerin Covid-19 sürecinde uygulanan uzaktan eğitim EBA TV ile ilgili olumsuz görüşleri ve önerileri Tablo 13’de sunulmuştur. Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin %15,9’u ders saatlerinin kısa, daha uzun olmalı %6,6’sı günlük iki dersin az olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 2 veli çocuklarının özel öğretim öğrencisi olduğunu ve verilen eğitimin onlar için uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Velilerin 4,7’lik kısmı da ödev verilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Velilerin EBA TV ile ilgili olumsuz görüşlerine ait bulgular

Velilere açık uçlu soru olarak EBA TV ile ilgili olumsuz görüşleri sorulmuş ve elde edilen verilerin analizi ayrıntılı şekilde yapılarak katılımcıların yoğun bir şekilde üzerinde durduğu kavramlar ile en belirgin temalar Tablo 13’te yer almaktadır.

Tablo 13. Velilerin EBA TV ile ilgili olumsuz görüşleri ve önerileri tema yüzde ve frekansları

Tema	f	%
Günlük 2 ders az	17	6,6
Çok fazla tekrar yapıyor	23	8,9
Yoğunluktan ötürü bağlantı sorunu yaşanması	21	8,1
Ekrana bakmak göz sağlığını bozabilir	2	0,77
Ders saatleri kısa, daha uzun olmalı	41	15,9
Kalabalık ailelerde ders dinlemenin sıkıntılı olması	3	1,16
Ödev verilmeli	12	4,7
Telefondan zor girilmesi	10	3,9
Özel eğitim gereksinimi olan çocuklar için olmaması	2	0,77
İngilizce derslerinde hep İngilizce konuşulması	17	6,6
Derslerin hızlı anlatılması	3	1,16

Tablo 13’te tema halinde sunulan bazı veli görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

Velilerin ders sürelerinin uzun yada kısa olduğunu koduna ilişkin görüşlerinden bazıları;

“Konular çok kısa anlatılıyor biz konu anlatımını çocuğumuza yapmasak ebadan konuyu anlaması imkansız çok hızlı geçiyor 5 dakikada sizce bir konuyu anlamaları mümkün mü?” (V135)

“Aynı derslerin iki ya da üç gün üst üste aynı dersleri dinlemesi iyi olmuyor. Eba da ders saatleri çok hızlı anlatıldığı için çocuklarımız yazamıyor yetişemiyor ve anlamakta güçlük çekiyorlar.” (V81)

Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uygulanan İlkokul Uzaktan Eğitim Programı (Eba Tv) İle...

“Verilen saatler dışında giremiyoruz. Süre çok kısa yoğunluktan dolayı bağlantı sorunu yaşıyoruz.Dersler çok kısa” (V52)

“Konular biraz daha yavaş anlatılıp not tutmak için zaman verilmeli Kalabalık aileler için sorun oluyor tv karşısında ders izlemek.” (V150)

“Derslerin süresi çok kısa ders anlatımları farklı materyaller ile zenginleştirilmelidir konu hakkında testler olmalı. Özel eğitim ile ilgili konular çok yetersiz.” (V93)

“Kısa anlatıyorlar ve tekrar yapıyorlar sürekli, İnternet üzerinden yayınlara katılmıyoruz.” (19) şeklindedir.

Velilerin %6,6’sı günlük iki dersin az olduğunu ifade etmişlerdir. Bu koda ilişkin veli görüşlerinden bazıları;

“Hızlı bir çözüm oluşturulduğu için teşekkür ederim. Bakanımızın ve öğretmenlerimizin emeğine teşekkür ederim. Ancak içerik arttırılmalı ve günde 2 ders yetersiz olduğunu düşünüyorum.”(V7)

“Ders anlatımı daha uzun olmalı hocalar güzel anlatıyor. Günlük 2 ders yetersiz, arttırılabilir ve de ödev istiyoruz. ”(V19)

“Kalabalık ailelerde bazı sıkıntılar var dersi izlemek çok zor sesten. Süre de yetmiyor.” (V236)

“Günlük iki ders dışında daha çok ders olmalı ya da ödev verilmeli. Eba etkinliklerine ulaşamıyoruz site çok yoğun. Mümkünse çıktı alabilecek ya da ödev takip edebilecek bir durum olsa daha iyi olur. Bizler çalışan anneleriz.” (V33)

“Günlük ders sayısı ilkokul için 2 bence az olabilir.” (V250) şeklindedir.

Velilerin %0,77’si ekrana bakmanın çocukların göz sağlığını bozabileceğini ifade etmişlerdir. Bu kod ile ilgili olarak velilerden birkaçı görüşlerini

“Çocuğumun ekrana bakmak göz sağlığını bozabilir, örgün eğitim başlayana kadar faydalı olduğunu düşünüyorum. Emekle yapılan her iş takdire değer. Milli Eğitim Bakanlığı da çok emek vererek bu bilişim ağını oluşturmuş. Emeğinize sağlık. Ancak yüz yüze eğitimin çok daha faydalı olduğunu düşünüyorum.” (V21)

Velilerin %3,9’u dersi telefondan izlerken bağlantı sorunu yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu kodla ilgili veli görüşlerimiz şu şekildedir.

“Ekran başında, internete girebilmek o esnada mümkün olmuyor. Ayrıca bu şekilde göz sağlığının da olumsuz etkilendiğini düşünüyorum. Fakat bu süreçte yapılabilecek en iyi eğitim bence. Emeklerinize sağlık.” (78)

“Olumsuz olarak çocuklar kontrol edilmezse zaten teknoloji bağımlılığı vardı bağımlılığı artırdı/sadece çocukları değil herkes evde olunca ailenin tamamı bağımlı oldu /çok büyük teh-

like ayrıca bağlantı sorunu yaşıyoruz, inşallah bu virüs ülkemizi ve dünyayı terk eder doğaya okulumuza döneriz bende bir öğretmen olarak okulda çocuklarımızın sesini özledim.” (V207)

“Televizyondan izliyoruz ama cepten giremiyoruz saatinde de cepten girmeye çalışıyoruz ama izleyemiyoruz. Nasıl yapalım bilmiyoruz. Bu sorunu çözmenizi rica ediyoruz teşekkürler.” (V80)

“Çoğu zaman erişim sorunu oluyor. Kalitesiz dokümanlar siteden kaldırılmalı. Ara yüzü değiştirilmeli. MEB çoğu zaman ilk sayfayı değiştiriyor diğerleri eskisi gibi kalıyor.” (V122)

Velilerin %6,6’sı İngilizce derslerinde sürekli İngilizce koşulmasının sorun teşkil ettiğini ifade etmişlerdir İngilizce derslerinde hep İngilizce konuşulması koduna ilişkin veli görüşlerinden bazıları;

“İngilizce derslerinde sadece yabancı dil eğitimi verilmesi anlaşılmasını engelliyor. İlk hafta olduğu gibi internet üzerinden ve eğitime devam edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Tarafımızca tanımlanan eba eğitimi ile ilgili 3 GB kampanyası tarafımızca kullanılmamakta ve diğer eğitim sitelerinden eğitim aldığımız için mobil GB paketimiz yetmemekte ve yüksek fatura ödemek zorunda kalmaktayız. Buna bir çözüm bulunmasını rica ediyoruz.” (V5)

“İngilizceden anlamıyorlar sadece ingilizce konuşuluyor ve hızlı anlatıyor.” (V219)

“Özellikle İngilizce dersi 3 e giden çocuklara İngilizce konuşan öğretmen koymuşlar biz İngiliz değiliz konuşmaları anlamıyoruz.” (V66)

Velilerin %0,77’si derslerin özel eğitime gereksinim duyan çocukların düzeyine uygun olmadığını ifade etmişlerdir.

“Özel gereksinimli çocuklar için neden eğitim yok eba da onların zamanı gidiyor lütfen buna çözüm bulunsun.” (V130) şeklindedir.

Tartışma ve Sonuç

Covid-19 pandemi sürecinde ülkemizde yüz yüze eğitime bir süreliğine ara verilip yeniden yapılandırılan eğitim, çokta alışık olmadığımız evde uzaktan eğitim sürecine çevrilmiştir. Literatürdeki çalışmalar göstermektedir ki velilerin eğitim sürecine katkıda bulunması ile nitelikli bir eğitim-öğretim arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Bu bağlamda ilkokulda öğrenim görmekte olan öğrenci velilerinin görüşleri alınarak sürecin işleyişi ve öğrenci durumlarını belirlemek amacı ile gerçekleştirilen bu çalışmadan elde edilen bulgulara dayanılarak ulaşılan sonuçlar ve öneriler aşağıda belirtilmiştir. Araştırma bulgularına göre velilerin evde uzaktan eğitim sürecindeki çocuklarıyla ilgili görüşleri 5 tema, EBA uzaktan eğitim sistemiyle ilgili görüşleri ise 1 tema başlığı altında analiz edip değerlendirilmiştir.

İlk olarak öğrencilerin derse başlamadan önceki durumlarıyla ilgili veli görüşlerinden öğrencilerin yarısının derse başlamadan önce hazırlık yaptığı, dersleri TV’den istekle izledikleri ve çok büyük bir kısmının da tam vaktin de ders başın da oldukları

belirlenmiştir. İkinci olarak öğrencilerin ders esnasındaki durumlarıyla ilgili olarak öğrencilerin çoğunluğunun dersi masa-sandalyede başında yanında velisi ile izledikleri, derste aktif (sorulara cevap verme, not tutma, vb.) dinleyici oldukları ve ders sonuna kadar konsantrasyon sorunu yaşamadıkları ve arkadaşlarıyla iletişim halinde olmalarının motive edici olduğu tespit edilmiştir. Çakın ve Akyavuz (2020, 177) çalışmalarında çocukların birbirlerinden haberdar olmaları ve çalışmaların sınıf olarak yürütüldüğünün farkında olmalarının, onları etkileşim içerisinde hissettirerek motive ettiğini ifade etmişlerdir. Veli görüşleri doğrultusundaki üçüncü temamız öğrencilerin dersten sonraki durumlarına ilişkin olarak çocukların ders sonrası da dersi tekrar ettiği, öğrendiklerini velisine anlattığı ve ders dışındaki zamanlarında da kitap okuduğu belirlenirken öğrencilerin yarısının evde uzaktan eğitim sürecin de kitap okuma oranının azaldığı, %38,5'lik bir grubun ise bunun aksine bu süreçte kitap okuma oranında bir artış olduğu belirlenmiştir. Yılmaz ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada pandemi sürecinde öğrenciler tarafından kitap okumaya ayrılan zaman büyük oranda en fazla 1 saatte kalırken, öğrencilerin zamanlarını daha çok TV ve bilgisayarla geçirdiği tespit edilmiştir (Yılmaz vd. 2020, s.79). Son olarak çocukların Covid-19 pandemi sürecindeki psikolojik durumlarıyla ilgili olarak veliler çocukların yarısından fazlasının bu süreçten olumsuz etkilendiklerini, olumsuz etkilenen çocukların %90'nunun endişe içinde oldukları, az bir oranla da olsa bazı çocukların da huzursuzluk, kâbus görme, aşırı yapışma, durgunluk, konsantrasyon bozuklukları ve yapması gerekenleri yapmama gibi belirtiler gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre katılımcı velilerin yarısı üniversite mezunu olup büyük kısmı uygulamaya geçirilen EBA evde uzaktan eğitim sürecinin verimli olduğunu, kısa sürede iyi yapılandırılmış bir sistem olduğunu düşünmektedir. Yine Çiftçi ve arkadaşları yapmış oldukları bir çalışmada, öğretmenlerin EBA'nın yararları konusunda, bilgiye ulaşımın kolaylaşacağı ve faydalı olacağı görüşünde oldukları sonucuna ulaşmıştır (Çiftçi vd., 2013, 237). Benzer şekilde Tüysüz ve Çümen (2016, 292) ortaokul öğrencileri ile yaptığı çalışma da öğrencilerin çoğunun EBA ders web sitesinin ders ve sınavlar için yararlı bulduklarını tespit etmiştir. Çalışmamızla paralel olarak Özgümüş (2018, 65) araştırmasına katılan velilerin EBA hakkındaki fikirlerin yüzde elliden fazlasının olumlu olduğu, velisi oldukları çocuklar için hafta da en az bir kez faydalandıkları cevabını vermişlerdir. Yine çalışmamızla paralel olarak Yılmaz ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada velilerin görüşlerine göre öğrencilerin yarısına yakını MEB'in pandemi döneminde yaptığı uzaktan eğitim çalışmalarından memnun kaldığını belirtmektedir. (Yılmaz vd. 2020, s.79). Katılımcı veliler çoğunlukla EBA uzaktan eğitim derslerinin hızının, içeriğinin, ders sürelerinin çocuklar için uygun buldukları ayrıca ihtiyaç duydukları her an sınıf öğretmenlerine ulaşabildikleri ve bakanlığın çocuklar için başlattıkları pedagojik yardımdan da haberdar oldukları belirlenmiştir. Çalışmanın nitel kısmın da veliler EBA TV öğretmenlerinin anlatımlarını beğendiklerini, bu süreç içinde olabilecek en iyi eğitim sisteminin uzaktan eğitim olduğunu, sistemin zamanla daha da iyi olacağına inandıklarını belirtmişlerdir.

Bu olumlu görüşlerin yanın da olumsuz veli görüşlerinden öncelikle derse yönelik yaşanan sorunlara bakıldığı zaman özellikle uygulama hızı ve süresi sorunu yaşanması, bu durumun dikkat dağılmasına ve not alamamaya sebep olması gibi olumsuz sonuçlar ortaya çıkartmıştır. Bu olumsuz durumların dersleri daha az verimli kıldığı, öğrenmeyi olumsuz etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Veli görüşlerine göre günlük iki dersin yetersiz olduğunu belirlenmiştir. Sisteme yönelik ise internete bağlanmada yaşanan sıkıntılar gibi teknik konularla alakalı olumsuz durumların varlı ön plana çıkmıştır. Yılmaz ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada bizim elde etmiş olduğumuz verileri destekler nitelikte, öğrencilerin büyük kısmının bağlantı sorunu yaşadığı bu durumun gelişmişlik düzeyi düşük olan bölgelerde daha da fazla olduğu belirtilmiştir (Yılmaz vd. 2020, s.80). Altıparmak ve çalışma arkadaşları (2011, s.321) uzaktan eğitim uygulamasının olumsuz yönlerine ilişkin olarak teknolojik sistemden kaynaklanabilecek aksaklıklardan ve bireysel çalışma yeterliğine sahip olmayan öğrencilerin yaşayacağı motivasyon eksikliğinden bahsetmişlerdir.

Veliler özellikle EBA'daki İngilizce derslerinin anlaşılmasından yakınmışlardır. Adıyaman (2002, 96) çalışmasında, uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretiminin özel öğretim yöntemleri gerektirdiğini belirtmiştir. Çalışmaya katılan ailelerde evde ilk ve orta dereceli okula giden öğrenci sayılarına bakıldığında çok küçük bir oranda evde üç çocuktan fazlasının bulunduğu tespit edilmiş ve kalabalık ailelerde ders izlemenin zorlaştığı bu da öğrencilerin başarılarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu görüşün aksine Zelyurt (2010, 664) kendilerine ait bir odanın olmaması gibi nedenlerin derslerdeki başarıyı çok az etkilediği sonucunu ortaya çıkartmıştır. Yine buna paralel olarak Akkaş (2011, 88) araştırmasında öğrenci başarısındaki en düşük 5 faktör içinde kardeş sayısının olduğu kanısına ulaşmıştır. Veli görüşlerine göre özel eğitim gereksinimi olan öğrencilere için verilen derslerin niteliğinin uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Demirçeviren ve Kantarlıoğlu (2020) çalışmalarında EBA ile verilen derslerin özel eğitim gereksinimi olan çocuklar için uygun olmadığını belirtmişlerdir. Yapılan diğer çalışmalarda da bire bir özel eğitime ihtiyaç duyan otistik çocuklar için EBA'dan verim alınmadığı belirtilmiştir. (Güngör, 2020; Akbulut vd., 2020, 37; Salman, 2020)

EBA ile ilgili olarak yapılan literatür taramasında konuyla ilgili farklı araştırmaların varlığı söz konusudur (Akıncı vd., 2012; Güven, 2012; Türel, 2012; Çiftçi vd., 2013; Ekici ve Yılmaz, 2013; Özkan ve Demir, 2014; Karatekin vd., 2015). Bu çalışmalara incelendiğinde genellikle EBA içeriğinin öğretmenlerce yetersiz olarak değerlendirildiği, ders kitapları ile içeriğinin uyummadığı ve genel olarak öğretmenlerin projenin verimliliği hakkında olumlu düşünmedikleri görülmektedir. Buna karşın MEB 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğretmenleri EBA hakkında hizmet içi eğitime almış ve EBA'nın içeriğinin zenginleştirildiğini, yeni modüller yüklediğini ve içeriğin hızla geliştirileceğini belirterek öğretmenlerin EBA'yı daha sık ve verimli bir biçimde kullanmalarını gerektiğini ifade etmiştir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar kapsamında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Yaşadığımız dijital bilgi çağında uzaktan eğitim sürekli olarak gündemde yerini almaktadır. Ülkece uzaktan eğitime ilişkin tecrübelerimiz yeterli değildir. Türkiye’de gün geçtikçe nüfus yoğunluğunun artması ve buna bağlı olarak ta öğrenci sayısındaki artış uzaktan eğitimi gerekli kılmaktadır. Bununla birlikte hizmet verilecek kişi sayısının fazla olması hizmetlerin istenen seviyede ve kalitede olmasını zorlaştırabilmektedir. Bununla ilgili olarak teknolojik altyapının iyileştirilmesi ayrıca bu teknolojiyi kullanma kabiliyetine sahip nitelikli öğretmen adaylarının yetiştirilmesi için eğitim fakültelerinde uzaktan eğitimle ilgili seçmeli derslerin açılması planlanabilir. Böylelikle ileride ülkemizde de geniş ölçüde uygulanması muhtemel olan uzaktan eğitimin daha verimli ve yüksek kalitede yapılabilmesine katkı sunulabilir. Uzaktan eğitimin uygulanma ihtimaline karşın bu durumla karşılaşması muhtemel öğrenci grupları sistemin işleyişi ve kullanımı ile ilgili olarak ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmelidir. Uzaktan eğitim için gerekli teknik donanım ve altyapı sağlanmalıdır. İnternetin kısıtlı olduğu kırsal bölgelere uydu internet temin edilebilir. Tüm öğrencilere ve velilere belirli platformlarda kullanılmak üzere ücretsiz ve sınırsız internet hizmeti sunulabilir.

Bu süreç sonrasında da EBA’nın okullarda kullanılması konusunda bilişim teknolojileri öğretmenleri ve üniversitelerde görev yapmakta olan uzmanlar tarafından düzenlenecek olan seminerler ile öğrenciler için gerekli destek sağlanabilir. Öğretmen ve öğrencilerin ders kaynağı için EBA’ya yönlendirilip eğitim sürecinde kitap ile EBA’nın bir bütünlük oluşturması sağlanabilir. Böylece öğrencilere yardımcı kaynak gerekli olduğunda farklı bir seçenek sunulmuş olur. Çocukların sürekli evde olduğu bu süreçte iyi bir model olma, en doğru öğretme biçimidir. Veli desteğini arttırmaya yönelik bilgilendirici yayın ve paylaşımlar yapılabilir. Çocuğun evde kitap okuduğunu görmesi büyük önem taşır. Her gün birkaç saat evdeki bütün elektronik aletler kapatılarak, ailecek okuma saatlerinin yapılması çocuk için motivasyon kaynağı olacaktır.

Sonuç olarak örgün öğretimin ikinci yarısının büyük kısmı uzaktan eğitim yöntemiyle sürdürülmüştür. Öğrenciler yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen ders motivasyonunu kaybetmeden derslerini sürdürmüşlerdir. Öğrencileri motive etmede kullanılacak yöntemler ilham ve örnek olması adına yayın ve paylaşımlar aracılığıyla duyurulabilir. COVID-19 salgınıyla yaşanan olağanüstü durumun etkisiyle uygulanan uzaktan eğitim yöntemi denenmiş ve başarıyla sonuçlanmıştır. COVID-19 salgını veya yaşanabilecek her türlü eğitimi aksatacak olaylardan ötürü eğitim kurumları, bünyelerindeki teorik ve uygulamalı dersler için uzaktan eğitim yöntemine uygun müfredatlar ve içerikler geliştirmelidir. Fakat bu hazırlık ancak öğretmenler, kurum yetkilileri ve uzmanların ortak çalışmalarıyla gerçekleştirilebilir.

Kaynakça

- ADİYAMAN, Z. (2001). "Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi", **The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET**, 1, (11), ss. 92-97.
- AKBULUT, M., SAHİN, U. ve ESEN, A. C. (2020). "More than a Virus: How COVID 19 Infected Education in Turkey?", **Journal of Social Science Education**, 19, ss. 30-42.
- AKINCI, A., KURTOĞLU, M. ve SEFEROĞLU, S. S. (2012). "Bir teknoloji politikası olarak fatih projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: bir durum analizi çalışması", XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Akademik Bilişim 2012, Uşak.
- AKKAŞ, M. (2011). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin ders başarılarını etkileyen kişisel, sosyo-ekonomik ve okul kaynaklı faktörlerin incelenmesi (Konya ili Akşemseddin İO örneği), Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Konya.
- AKTAY, S. ve KESKİN, T. (2016). "EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) İNCELEMESİ". **Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi**, 2, (3), ss. 27-44.
- ALTIPARMAK, K., KURT, İ. D. ve KAPIDERE, M. (2011). "E-learning and open source code management systems in education", Akademik Bilisim '11-XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- BALTAŞ, A. (2001). Ana-Baba Okulu (9. Basım), Remzi Kitabevi, İstanbul.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (11. Baskı), Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- ÇAKIN, M. ve KÜLEKÇİ AKYAVUZ, E. (2020). "Covid-19 süreci ve eğitime yansması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi". **International Journal of Social Sciences and Education Research**, 6, (2), ss. 165-186.
- ÇAKIROĞLU, Ünal (2013). Öğretim Teknolojinin Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler, Ankara, Ed. ÇAĞILTAY K. VE GÖKTAŞ Y., Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- ÇİFTÇİ, S., TAŞKAYA, S. M. ve ALEMDAR, M. (2013). "Sınıf öğretmenlerinin fatih projesine ilişkin görüşleri", **İlköğretim Online**, 12, (1), ss. 227-240.
- DEMİRÇEVİREN, B. ve KANTARLIOĞLU, Ö. (2020, April 10). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri zor durumda [Private education and rehabilitation centers are in trouble]. İhlas Haber Ajansı [Ihlas news agency]. Retrieved from <https://www.ihla.com.tr/haber-ozel-egitim-ve-rehabilitasyon-merkezleri-zor-durumda-838222/>
- EKİCİ, S. ve YILMAZ, B. (2013). "Fatih projesi üzerine bir değerlendirme", **Türk Kütüphaneciliği**, 27, (2), ss. 317-339.
- ENFİYECİ, T. ve BÜYÜKALAN FİLİZ, S. (2019). "UZAKTAN EĞİTİM YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN TOPLULUK HİSSİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ", **TÜBAV Bilim Dergisi**, 12, (1), ss. 20-32.
- FRAENKEL, J. R., WALLEN, N. E. ve HYUN, H. H. (2012). How to Design and Evaluate Research in Education, (8th ed.), Mc Graw Hill, New York.

- GÜNGÖR, Ş. (2020). Dünya otizm farkındalık günü: koronavirus günleri otizimli çocukları nasıl etkiliyor [World autism awareness day: How coronavirus days affect children with autism?]. BBC Türkçe [BBC Turkish]. Retrieved from <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52135448>
- GÜVEN, İ. (2012). "Eğitimde 4+4+4 ve fatih projesi yasa tasarısı= reform mu?", **İlköğretim Online**, 11, (3), ss. 556-577.
- KAHRAMAN, M. E. (2020). "COVID-19 Salgınunun Uygulamalı Derslere Etkisi ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi: Temel Tasarım Dersi Örneği", **Medeniyet Sanat Dergisi**, 6, (1), ss. 44-56.
- KARAKAYA, İ. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ed. TANRIÖĞEN A., Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Anı Kitabevi, Ankara.
- KARATEKİN, K., ELVAN, Ö., ve ÖZTÜRK, D. (2015). "Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerinin Fatih Projesi hakkındaki düşünceleri", **Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi**, 6, (18), ss. 81-114.
- KURTDEDE FİDAN, N., ERBASAN, Ö., & KOLSUZ, S. (2016). "SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI'NDAN (EBA) YARARLANMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ", **Journal Of International Social Research**, 9, (45), ss. 626-637.
- LAWSHE, C. H. (1975). "A quantitative approach to content validity", **Personnel Psychology**, 28, ss. 563-575.
- MİLES, M. B., ve HUBERMAN, A. M. (1994). Qualitative Aata Analysis: An Expanded Sourcebook. Sage, London.
- ÖZER, M. (2020). "Educational Policy Actions by the Ministry of National Education in the times of COVID-19 Pandemic in Turkey", **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 28, (3), ss. 1124-1129.
- ÖZGÜMÜŞ, Ö. (2018). Bursa ilinde öğrenci-veli-öğretmenlerin eğitim bilişim ağının kullanım sıklığının belirlenmesi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa.
- ÖZKAN, A. ve DENİZ, D. (2014). "Orta öğretimde görev yapan öğretmenlerin FATİH Projesi'ne ilişkin görüşleri", **Ege Eğitim Dergisi**, 15, (1), ss. 161-175.
- SALMAN, A. U. (2020). "Türkiye'de koronavirusün eğitime etkileri: uzaktan eğitimin ilk iki haftası nasıl geçti [The effects of coronavirus on education in Turkey: How was the first two weeks of distance education]. Eğitim Reformu Girişimi [Education Reform Initiative]. Retrieved from <https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri-iii-uzaktan-egitimin-ilk-iki-haftasi-nasil-gecti/>
- ŞİŞMAN, M., (2013). Eğitimde Mükemmellik Arayışı Etkili Okullar (4.baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- TEKİN, A. ve POLAT, E. (2014). "EĞİTİMDE TEKNOLOJİ POLİTİKALARI: TÜRKİYE VE BAZI ÜLKELER", **Eğitimde Kuram ve Uygulama**, 10, (5), ss. 1254-1266.

- TUTAR, M. (2015). Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- TÜREL, Y. K. (2012). “Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımına yönelik olumsuz tutumları: Problemler ve ihtiyaçlar”, **İlköğretim Online**, 11, (2), ss. 423-439.
- TÜYSÜZ, C., ve ÇÜMEN, V. (2016). “EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri”, **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 9, (27/3), ss. 278-296.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILDIZ, S. (2016). “Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları”, **Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 16, (1), ss. 301-329.
- ERCAN Y., MUTLU H. ve DOĞANAY G. (2020). Veli Algısına Göre Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecinin Niteliği” Palet Yayınları, Konya.
- YURDUGÜL, H. (2005). “Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması”, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- ZELYURT, H. (2010). “İlköğretim 2. kademe ve ortaöğretim öğrencilerinin derslerdeki başarısızlık nedenleri (Malatya ili örneği)”, In International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya.